

ประโยค ป.ธ. ๔
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๓๔

๑. กฎุมพีมหาปาละครั้นสดับพระธรรมนั้นแล้ว คิดว่า ลูกชายและลูกสาว หรือโภคสมบัติทั้งหลายจะติดตามคนผู้ไปสู่อปรโลกหาได้ไม่ แม้ร่างกายก็ไปกับตนไม่ได้ จะมีประโยชน์อะไรเล่าด้วยการอยู่ครองเรือนสำหรับเรา เราจักบวชละ ฯ ในเวลาที่เทศนา จบลง เขาเข้าไปเฝ้าพระบรมศาสดา กราบทูลขอบวชแล้ว ฯ ลำดับนั้น พระบรมศาสดา ตรัสถามเขาว่า ญาติบางคนผู้สมควรที่เธอจะพึงบวกลา ไม่มีหรือ ฯ น้องชายคนสุดท้ายของข้าพระพุทธเจ้า มีอยู่ พระพุทธเจ้าข้า ฯ ถ้าเช่นนั้น เธอจงบอกลาเขา (ก่อน) เกิด ฯ เข้ากราบทูลรับว่า สาธุ แล้วถวายบังคมพระบรมศาสดา ไปถึงเรือนแล้ว ให้คนเรียก น้องชายคนสุดท้ายมาบอกว่า แน่ะพ่อ ทรัพย์อะไร ๆ ทั้งที่เป็น สวิญญาณกทรัพย์และ อวิญญาณทรัพย์อันใดที่มีอยู่ในตระกูลนี้ ทรัพย์ทั้งหมดนั้น จงเป็นภาระของเจ้า เจ้าจง ปกครองทรัพย์นั้นเถิด ฯ นายท่าน ก็ท่านพี่เล่า ฯ เราจักบวช ณ สำนักพระบรมศาสดา ฯ ข้าแต่ท่านพี่ ท่านพี่พูดอะไร เมื่อแม่ตายแล้ว ข้าพเจ้าก็ได้ท่านพี่เป็นเสมือนแม่ เมื่อพ่อ ตายแล้ว ก็ได้ท่านพี่เป็นเสมือนพ่อ ในเรือนของพวกเรามีสมบัติอยู่มาก ท่านพี่อยู่ครอง เรือนนั้นแหละ ก็สามารถทำบุญทั้งหลายได้ ท่านพี่อย่าได้ทำอย่างนั้นเลย ฯ แน่ะพ่อ เราได้สดับพระธรรมเทศนาของพระบรมศาสดาแล้ว ก็ พระบรมศาสดา ทรงยกพระ ไตรลักษณ์อันละเอียดสุขุมขึ้น แล้วทรงแสดงพระธรรมอันไพเราะในเบื้องต้นท่ามกลาง และที่สุด พระธรรมนั้น เราไม่สามารถจะบำเพ็ญให้บริบูรณ์ในท่ามกลางเรือนได้ เราจัก บวชละ พ่อ ฯ ข้าแต่ท่านพี่ อนึ่ง ท่านพี่ยังหนุ่มอยู่ก่อน ท่านพี่จักบวชเวลาแก่เถิด ฯ แน่ะพ่อ ความจริง แม่มือและเท้าของคนแก่ ย่อมไม่เชื่อฟัง ย่อมไม่เป็นไปในอำนาจ (ของตน) จะป่วยกล่าวไปใยถึงญาติเล่า เรานั้น จะไม่ทำตาม ตามถ้อยคำของเจ้าละ เรา จักบวชแน่นอน ฯ

๒. ครั้งนั้น ภิกษุรูปหนึ่งเข้าเฝ้าพระตถาคต กราบทูลซึ่งความยึดถือของพวกภิกษุผู้ยกวัตรว่า พระธรรมกถึกรูปนี้ อันสงฆ์ยกแล้ว ด้วยกรรมอันประกอบด้วยธรรมแท้ ดังนี้ ซึ่งความยึดถือของพวกภิกษุผู้ประพฤติตามพระธรรมกถึกผู้อันสงฆ์ยกวัตรว่า (พระอุปัชฌาย์ของพวกเรา) อันสงฆ์ยกแล้ว ด้วยกรรมอันไม่ประกอบด้วยธรรม ดังนี้ และซึ่งความที่พวกภิกษุผู้ประพฤติตามพระธรรมกถึกผู้ถูกสงฆ์ยกวัตรเหล่านั้น แม้ผู้อันพวกภิกษุผู้ยกวัตรห้ามอยู่ ก็ยังเที่ยวตามแวดล้อมพระธรรมกถึกนั้น ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงส่ง (พระพุทธโฆษาท) ไปว่า นัยว่า (ภิกษุชาวเมืองโกสัมพีทั้งหลาย) จงเป็นผู้พร้อมเพรียงกันเถิด ดังนี้ ถึง ๒ ครั้ง ทรงสดับว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ (พวกภิกษุชาวเมืองโกสัมพี) ไม่ปรารภนาจะเป็นผู้พร้อมเพรียงกัน ดังนี้ ในครั้งที่ ๓ ทรงสดับว่า ภิกษุสงฆ์แตกกันแล้ว ดังนี้ จึงเสด็จไปยังสำนักภิกษุชาวเมืองโกสัมพีเหล่านั้น ตรัสโหษ ในเพราะการยกวัตร ของพวกภิกษุผู้ยกวัตร และในเพราะไม่เห็นอาบัติของพวกภิกษุนอกนี้ แล้วทรงอนุญาตสังฆกรรมทั้งหลายมีอุโบสถเป็นต้น ในสีมาเดียวกัน ณ โขลิตารามนั้นนั่นเอง แก่ภิกษุชาวเมืองโกสัมพีเหล่านั้นอีก แล้วตรัสว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงเป็นผู้พร้อมเพรียงกันเถิด อย่าวิวาทกันเลย เพราะว่า แม้นกระเจาบหลายพันตัวได้ถึงความสิ้นชีวิตไปแล้ว ก็เพราะอาศัยความวิวาทกัน ดังนี้ แล้วได้ตรัส (เล่าเรื่อง) วัฏฏกชาดก ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมงพิกากับ ๑๕ นาที

เจलय ประโยค ป.ธ. ๔ แปล ไทยเป็นมคธ

๑. ตํ สุตฺวา มหาปาโล กุญฺหมพิโก จินฺตลฺลิตฺติ ปรโลกํ คจฺจนฺตํ ปุตฺตตีตโร วา โภคา วา นานุคจฺจนฺติ, สรีรํปี อตฺตนา สหฺธิ น คจฺจติ, กิ เมฆราวาเสน, ปพฺพชิสฺสสามีติ ฯ โส เทสฺนาปรีโยสฺสเน สตฺถารํ อูปลงฺกมิตฺวา ปพฺพชฺชํ ยาจิ ฯ อถ นํ สตฺถานตฺถิ เต โกจิ อาปฺจุฉิตฺตพฺพยุตฺตโก ฉาตีติ อาห ฯ กนิฏฺฐภาตา เม อตฺถิ ฆนฺตเตติ ฯ เตนฺหิ ตํ อาปฺจุฉาตีติ ฯ โส สาธฺวติ สมฺปฏฺิจฺฉิตฺวา สตฺถารํ วนฺหิตฺวา เคหํ คนฺตฺวา กนิฏฺฐํ ปกฺโกสาเปตฺวา ตาต ยํ อิมสฺมี กุเล สฺวิณฺณณกาวิณฺณณกํ ฅนํ กิณฺจิจิ อตฺถิ, สพฺพนฺตํ ตว ภาโร, ปฏฺิจฺชชาหิ นนฺติ ฯ ตุมฺเห ปน สามีติ ฯ อหํ สตฺถุสนฺติเก ปพฺพชิสฺสสามีติ ฯ กิ กเถสิ ภาติก, ตวํ เม มาตริ มตฺตาย มาตา วีย, ปิตริ มเต ปิตา วีย ลหฺโธ เคเห โว มหาวิภโว, สกฺกา เคหํ อชฺฌาวสนฺเตเหว ปุณฺณานิ กาทฺตุ มา เอวมกตฺถาติ ฯ ตาต มยา สตฺถุ ฅมฺมเทสฺนา สุตฺตา, สตฺถาราหิ สณฺหสฺสุมํ ติลกฺขณํ อาโรเปตฺวา อาทิมชฺฌปรีโยสฺสานกฺลยาณฅมฺโม เทลิตฺโต ฯ น สกฺกา โส อคารมชฺฌเม ปุเรตฺตุํ ปพฺพชิสฺสสามิ ตาตาติ ฯ ภาติก ๓ รุณฺนาปิจ ๓ ตาว, มหฺลลกกาเล ปพฺพชิสฺสธาติ ฯ ตาต มหฺลลกสฺส หิ อตฺตโน หตฺถปาทาปิ อนสฺสวา โหหนฺติ, น วเส วตฺตนฺติ, กิมงฺคํ ปน ฉาตกา, สุวาทํ ตว วจฺนํ น กโรมิ, ปพฺพชิสฺสสามเฆวหนฺติ ฯ (ธมฺมปทฏฺฐกถาย ๓ ๒ โฉ ภาโค/หน้า ๖ - ๗)

๒. อเถโก ภิกขุ ตถาคตํ อุปสงกมิตฺวา อุทฺเทปกานํ ฐมฺมิเกเนวายํ กมฺเมเน
 อุทฺธิตฺโตติ ลหฺฐี อุทฺธิตฺตานวตฺตกานํ อฐมฺมิเกเน กมฺเมเน อุทฺธิตฺโตติ ลหฺฐี อุทฺเทปกเทหิ
 วาริยมานานปี จ เตลํ ตํ อนุปริวาเรตฺวา วิจฺรณภาวํ อาโรเจสิ ฯ ภควา สมคฺคา
 กิร โหนฺตุติ เทว วาเร เปเสตฺวา น อิจฺฉนฺติ ฆนฺเต สมคฺคา ภวิตฺตฺนฺติ สุตฺวา ตติ-
 ยวาเร ภินฺโน ภิกขุสงฺโฆติ สุตฺวา เตลํ สนฺติกํ คนฺตฺวา อุทฺเทปกานํ อุทฺเทปกเน
 อิตเรสญฺจ อาปตฺติยา อทสฺสเน อาทินฺวํ กเถตฺวา ปฺน เตลํ ตตฺเถว เอกสิมฺมายํ
 อุโปสธาทีนํ อนุชานิตฺวา ภิกขเว สมคฺคา โทถ มา วิวท วิวาทํ นิสฺสาย ทิ อเนก
 สหสฺสวฏฺฏกาปิ ชีวิตฺกขยํ ปตฺตาติ ฆฏฺฏกชาตํ กเถสิ ฯ (ธมฺมปทฺฐกถาย ปจฺจโม
 ภาค/หน้า ๕๐ - ๕๑)